

Remissvar
Avsändarens diarienummer:
KN2026/01414

Klimat- och näringslivsdepartementet
Enheten för branschernas
konkurrenskraft
kn.remissvar@regeringskansliet.se
sara.ludvigsson@regeringskansliet.se

Tillväxtanalys diarienummer: 2026/103
Ert ärendenummer: KN2026/01414

2026-08-21

Europeiska kommissionens förslag till förordning om ett ramverk för åtgärder för att stärka EU:s halvledarekosystem och om upphävande av förordning (EU) 2023/1781, Chips Act 2.0, COM(2026) 504 final

Remissvar

Tillväxtanalys ska analysera, utvärdera och redovisa effekter av statens insatser för hållbar nationell och regional tillväxt och näringslivsutveckling. Myndigheten ska ta fram beslutsunderlag och rekommendationer för utveckling, omprövning och effektivisering av statliga åtgärder samt, om det är relevant, peka på målkonflikter. Remissvaret är skrivet utifrån dessa utgångspunkter.

Sammanfattning

Tillväxtanalys välkomnar Europeiska kommissionens förslag att stärka EU:s halvledarekosystem. Halvledare är centrala insatsvaror inom flera samhällsviktiga sektorer. Tillväxtanalys ser att Kommissionens förslag innehåller delar som kan vara motiverade utifrån marknadsmisslyckanden, innovationspolitiska skäl och europeisk resiliens. Förslaget är mer utvecklat än det ursprungliga förslaget till halvledaraktt, bland annat genom att det lägger större vikt vid efterfrågesidan och innehåller en mer utvecklad struktur för uppföljning. Samtidigt kvarstår betydande samhällsekonomiska risker. Förslaget har flera parallella mål - konkurrenskraft, resiliens, teknologisk suveränitet, försörjningstrygghet och innovationsspridning - men redovisar inte tillräckligt tydligt hur varje åtgärd ska bidra till respektive mål, målkonflikter, eller hur insatsernas samhällsekonomiska nytta ska vägas mot kostnader.

Tillväxtanalys lämnar följande övergripande synpunkter:

Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser

Postadress
Studentplan 3
831 40 Östersund

Kontakt
010-447 44 00
info@tillvaxtanalys.se

www.tillvaxtanalys.se
Org. nr 202100-6164

- Förslaget bedöms positivt i de delar som stärker forsknings-, pilot- och testinfrastrukturer, kompetensförsörjning, strategisk kartläggning och proportionerlig krisberedskap.
- Förslaget behöver en tydligare åtgärdslogik, där varje instrument kopplas till ett specifikt mål, en förväntad effekt, mätbara indikatorer och en rimlig kontrafaktisk jämförelse.
- Motiven till Chips act 2.0 är väl utarbetad samtidigt som analyser av kostnader, insatsers relativa effektivitet, och risk för snedvridning är mindre väl utvecklat eller saknas helt.
- Stöd till strategiska projekt bör föras med tidsbegränsning, återkommande omprövning och mekanismer för avveckling om målen inte nås.
- Utvärderingsbarheten bör stärkas med tydligare mål, oberoende utvärdering och indikatorer som mäter resultat snarare än endast aktiviteter eller insatsvolym.

Bakgrund och utgångspunkter

Kommissionens förslag är en del av EU:s teknologiska suveränitetspaket och identifierar två huvudsakliga problem:

- Ett överberoende av tredjeländer för halvledardesign och tillverkning, och
- otillräcklig krisberedskapsförmåga.

Mot dessa problem ställs två övergripande mål:

- Att öka konkurrenskraft i EU:s halvledarvärdekedja
- Ökad resiliens och krisberedskap för att säkerställa försörjningstrygghet.

Förslagets centrala policyval kan sammanfattas i följande delar:

- Chips for Europe Initiative 2.0 med starkt innovationskraft som huvudpelare.
 - Åtgärder för tryggad tillgång och efterfrågan.
 - Övervakning och krisrespons genom strategisk kartläggning och varningsindikatorer.
 - Styrning och samordning genom bland annat Europeiska halvledarnämnden och nationella kontaktpunkter.

Tillväxtanalys noterar att motiven till Chips act 2.0 är väl utarbetad, samtidigt ser vi att analyser av kostnader, insatsers relativa effektivitet, och risk för snedvridning är mindre väl utvecklat eller saknas helt. Denna bedömning ligger i linje med de reservationer som redovisas i kommissionens underlag, där risker för ineffektiv resursallokering pekas ut som otillräckligt utvecklade (Europeiska kommissionen, 2026a; Europeiska kommissionen, 2026b).

Mål, indikatorer och åtgärdslogik

Kommissionens anger fyra indikatorer för att följa genomförandet av Chips for Europe Initiative 2.0:

1. Inflöde av halvledarrelaterade direktinvesteringar till EU.
2. Antal högutbildade (kvalificerad arbetskraft) sysselsatta inom halvledarsektorn.
3. Offentligt stöd till start-ups och scale-ups.
4. Scale-up-finansiering via private equity och riskkapital.

Tillväxtanalys bedömer att dessa indikatorer är relevanta, men att de främst mäter insatser snarare än resultat. För att bedöma om politiken leder till faktisk konkurrenskraft och samhällsekonomisk nytta bör de kompletteras med resultat- och effektindikatorer. Exempel på sådana indikatorer är:

- Utvecklingen av EU:s marknadsandelar och export- och importberoende i relevanta halvledarsegment
- Kvantitativa mått på EU:s konkurrenskraft och dess utveckling inom relevanta halvledarsegment, exempelvis Revealed Comparative Advantage (RCA-index) och kompletterande export- och produktivitetsmått på relevant segmentnivå.

Tillväxtanalys anser att genomförandeindikatorerna bör kompletteras med kvantitativa resultatmått och att offentligt stöd till start-ups och scale-ups inte bör betraktas som ett resultatmått. Det är i första hand ett mått på insatsvolym.

Samhällsnytta och kostnader

På nyttosidan kan förslaget minska samhällsekonomiska kostnader av framtida störningar, öka innovationsspridning, förbättra produktivitet och stärka säkerhet. Offentliga insatser är särskilt motiverade där det finns tydliga positiva externa effekter, informations- och koordinationsproblem, och infrastrukturer som enskilda företag har svaga incitament att finansiera själva.

På kostnadssidan finns poster så som budget och upphandlingskostnader, administrativ börda på företagen, undanträngning av privata investeringar, lägre konkurrenstryck, stöd till projekt som hade genomförts även utan stöd, teknologisk inlåsning, risk för felsatsningar, och snedvridning av konkurrens. Den internationella litteraturen om halvledare och industripolitik visar att offentligt stöd kan vara motiverat i vissa situationer, men också att sektorspecifika stöd riskerar att leda till ineffektiv resursallokering och strategiska motreaktioner mellan länder (Bown och Wang, 2024; Goldberg m.fl., 2024; Juhász m.fl., 2024). Det är därför avgörande att varje större åtgärd prövas mot en samhällsekonomisk kalkyl, inklusive riskjusterade nyttor. I dagsläget har nyttosidan analyserats mer djupgående än kostnadssidan.

Tillväxtanalys anser att offentliga insatser bör prioriteras där positiva externa effekter och samhällsnytta är tydligt. Tillväxtanalys ser även att kostnadssidan är undermåligt analyserad och därför är i behov av vidare analys.

Selektiva stöd och hantering av felaktiga beslut

Kommissionens förslag innebär att strategiska projekt kan ges särskild status och därmed få tillgång till olika former av offentligt stöd. Statusen innebär dock inte i sig ett automatiskt stödbeviljande. Vid bedömningen nämner kommissionen marknadsanalys, beroendekonzentration och risk för överkapacitet (Europeiska kommissionen, 2026a). Trots detta kvarstår en problematik som är bristfälligt adresserad – kriterier för när ett stöd eller åtgärd ska fortsätta, justeras eller avvecklas.

Tillväxtanalys bedömer att förslaget i alltför begränsad utsträckning hanterar risker och problem relaterade till selektiva stöd och hur felaktiga beslut ska hanteras. Tillväxtanalys menar att stöd till strategiska projekt bör kopplas ihop med tydliga exit-kriterier. Stöd till strategiska projekt bör därför föras med tidsbegränsning, relevanta etappmål, återkommande omprövning och mekanismer för avveckling om målen inte nås.

Utvärdering och utvärderingsbarhet

Utvärderingsbarheten är bättre än i den ursprungliga processen. Enligt artikel 57 ska kommissionen lämna en utvärderings- och översynsrapport vart fjärde år. Kommissionen får också, genom delegerade akter, ändra bilaga III om mätbara indikatorer.

Samtidigt är utvärderingsbarheten fortfarande begränsad. Flera föreslagna indikatorer är aktivitets- eller insatsmätt snarare än resultatmätt och det framgår inte tillräckligt tydligt hur kontrafaktiska jämförelser ska konstrueras eller vilka indikatorer som ska avgöra om en åtgärd ska fortsätta, justeras eller avvecklas.

Tillväxtanalys anser därför att förordningen och dess genomförande tydligare anger:

- *Att större stödinsatser och strategiska projekt ska utvärderas av oberoende aktör.*
- *Att huvudmål, delmål och förväntade effekter rangordnas och kopplas till specifika instrument.*
- *Att det tydliggörs vilka indikatorer som ska avgöra om insatsen bör fortsätta, justeras eller avvecklas.*
- *Att programmen utformas och data insamlas så att kontrafaktisk utvärdering underlättas.*
- *Att målkonflikter mellan resiliens, kostnadseffektivitet och konkurrensneutralitet redovisas och följs upp.*

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören. Föredragande har varit analytiker Patrik Tingvall och Peter Svensson. I ärendets handläggning har även avdelningschef Marie Gartell medverkat.

Sverker Härd
Generaldirektör

Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser

Postadress: Studentplan 3, 831 40 Östersund

Telefon: 010-447 44 00

E-post: info@tillvaxtanalys.se

Webb: www.tillvaxtanalys.se

Organisationsnummer: 202100-6164

Referenser

- Bown, C. P. och Wang, D. (2024). Semiconductors and Modern Industrial Policy. Journal of Economic Perspectives, 38(4), 81-110. <https://doi.org/10.1257/jep.38.4.81>
- Europeiska kommissionen (2026a). COM(2026) 504 final. Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on a framework of measures for strengthening the Union's semiconductor ecosystem, repealing Regulation (EU) 2023/1781 (Chips Act 2.0). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM%3A2026%3A504%3AFIN>
- Europeiska kommissionen (2026b). SEC(2026) 504 final. Regulatory Scrutiny Board opinion on the impact assessment accompanying the proposal for Chips Act 2.0. [https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?lang=en&ref=SEC\(2026\)504](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?lang=en&ref=SEC(2026)504)
- Goldberg, P. K., Juhász, R., Lane, N. J., Lo Forte, G. och Thurk, J. (2024). Industrial Policy in the Global Semiconductor Sector. NBER Working Paper No. 32651. <https://www.nber.org/papers/w32651>
- Juhász, R., Lane, N. J. och Rodrik, D. (2024). The New Economics of Industrial Policy. Annual Review of Economics, 16, 213-242. <https://doi.org/10.1146/annurev-economics-081023-024638>
- Tillväxtanalys (2022). Remiss - Utkast till förordning om halvledarakten. Dnr 2022/64, 21 april 2022. Underlag i ärendet.